

Prognoza cen podstawowych produktów rolno-żywnościowych

Prognoza cen skupu: zbóż, trzody chlewnej, bydła, drobiu, mleka we wrześniu 2017 roku na tle przewidywanych czynników podażowo-popytowych wpływających na ich poziom.

Rynek zbóż

W 2017 r. dobre zbiory przewidywane są dla UE. Według oceny Komisji Europejskiej zbiory zbóż mogą być o 6% większe od zbiorów w 2016 r. i wynieść blisko 312 mln ton. Wzrost zbiorów będzie wynikał głównie z prognozowanego zwiększenia plonów, gdyż powierzchnia uprawy zbóż może być zbliżona do notowanej w 2016 r.

Zbiory zbóż w Polsce w 2016 r. zostały ocenione przez GUS na poziomie 30,1 mln ton, o 7,5% wyższym niż w 2015 r. Lepsze zbiory zbóż przyczyniły się do zwiększenia skupu ziarna. Według GUS w okresie ośmiu miesięcy bieżącego sezonu (lipiec 2016 - luty 2017) skupiono 6,4 mln ton zbóż podstawowych z mieszankami, o ponad 1% więcej niż przed rokiem.

Powierzchnia zasiewów zbóż ozimych pod zbiory 2017 r. GUS oszacował na poziomie 4,3 mln ha, nieco niższym niż w roku poprzednim. Stan zasiewów zbóż przed wejściem w zimowy spoczynek był nieco lepszy niż w analogicznym okresie 2015 r. Ocenia się, że zboża przezimowały dobrze. Warunki pogodowe w czasie wznowienia wegetacji umożliwiały wczesne rozpoczęcie zabiegów agrotechnicznych i siewów zbóż jarych. W momencie opracowania prognozy nie można było ocenić czy niskie nocne temperatury powietrza, występujące w drugiej połowie kwietnia,

oraz lokalne duże uwilgotnienie gleb, uniemożliwiające prowadzenie prac polowych, będą miały istotny wpływ na plonowanie zbóż.

Ocenia się, że w sezonie 2016/2017 nastąpi wzrost popytu krajowego na zboża w wyniku zwiększenia produkcji zwierzęcej. Analitycy ARR szacują, że zużycie zbóż na cele paszowe będzie prawdopodobnie o 1,3 mln ton większe niż w sezonie 2015/2016 i może wynieść 16,1 mln ton. Przewiduje się wzrost zużycia zbóż na cele przemysłowe (do 2,3 mln ton) oraz wykorzystania ziarna do siewu (do 1,7 mln ton). Zużycie zbóż na cele konsumpcyjne prawdopodobnie ulegnie dalszemu niewielkiemu zmniejszeniu. Łącznie krajowe zapotrzebowanie na zboże w sezonie 2016/2017 może wynieść 26 mln ton, wobec 24,7 mln ton w poprzednim sezonie.

Przewiduje się, że w następnym sezonie (2017/2018) utrzyma się niewielki wzrost krajowego zużycia zbóż spowodowane przewidywanym dalszym wzrostem produkcji zwierzęcej, zwłaszcza drobiu i trzody chlewnej.

W okresie siedmiu miesięcy sezonu 2016/2017, pomimo dużej konkurencji, eksport zbóż z Polski utrzymał się na wysokim poziomie. Łącznie z Polski wywieziono 4,2 mln ton ziarna zbóż, o 37% więcej niż przed rokiem. Największym odbiorcą ziarna zbóż z Polski były Niemcy (1,7 mln ton, 41% ogółu eksportu ziarna).

Więcej niż przed rokiem wyeksportowano także przetworów zbożowych. W okresie lipiec 2016 - styczeń 2017, łącznie z przetworami zbożowymi wyrażonymi w ekwiwalencie ziarna, z kraju wywieziono ponad 4,8 mln ton zbóż, wobec 3,6 mln ton w analogicznym okresie sezonu 2015/2016. Przewiduje się, że w całym sezonie z kraju zostanie wywiezione 5,7 mln ton ziarna zbóż i przetworów zbożowych.

Import ziarna zbóż do Polski w okresie siedmiu miesięcy sezonu 2016/2017 był mniejszy niż przed rokiem. W okresie lipiec 2016 - styczeń 2017 do Polski przywieziono 721 tys. ton ziarna zbóż, o 6% mniej niż przed rokiem. Około 92% importowanego ziarna sprowadzono z krajów UE. Ziarno zbóż było importowane głównie ze Słowacji, Czech i Niemiec. Spośród krajów pozaunijnych, najwięcej zbóż przywieziono z Ukrainy oraz Argentyny. Łącznie z przetworami zbożowymi, wyrażonymi w ekwiwalencie ziarna, do Polski przywieziono 1,3 mln ton zbóż, o 5% mniej niż w analogicznym okresie sezonu 2015/2016.

W sezonie 2016/2017 globalny rynek zbóż znajduje się pod wpływem dużej podaży wynikającej z rekor-

dowych zbiorów, zwłaszcza w Europie Wschodniej. W UE przewidywane na koniec sezonu 2016/2017 zmniejszenie zapasów może przyczynić się do utrzymania wzrostowej tendencji cen. Ceny zbóż w Polsce będą się kształtowały przede wszystkim pod wpływem sytuacji na rynku unijnym oraz małych zapasów krajowych. W związku z powyższym, przewiduje się, że ceny zbóż we wrześniu mogą utrzymać się na poziomie o 5 - 8% wyższym od cen sprzed roku.

Zespół Ekspertów, powołany przez Prezesa ARR ocenił, że w Polsce ceny pszenicy i żyta we wrześniu br. mogą kształtować się następująco:

pszenica ogółem	620 - 660 zł/t,
pszenica konsumpcyjna	650 - 690 zł/t,
żyto	520 - 560 zł/t.

Rynek wieprzowiny

Spśród znaczących unijnych producentów żywca wieprzowego, wzrost pogłowia nastąpił w Polsce i w Hiszpanii. Uwzględniając zmiany w pogłowiu, Komisja Europejska prognozuje, że unijna produkcja żywca wieprzowego w 2017 r. będzie nieco mniejsza (o 0,3%) niż w 2016 r. i może wynieść około 23,2 mln ton.

Wzrost cen skupu żywca wieprzowego i poprawa opłacalności chowu trzody chlewnej w drugiej połowie 2016 r. przyczyni się do odwrócenia tendencji w krajowym pogłowiu świń. Na początku 2016 r. w Polsce było 11,1 mln sztuk trzody chlewnej, o 4,9% więcej niż przed rokiem. Zmiany w krajowym pogłowiu świń, w końcu 2016 r., a zwłaszcza duży wzrost liczności loch prośnych, pozwalają przewidywać dalsze zwiększenie pogłowia trzody chlewnej oraz wzrost produkcji w 2017 r.

W 2017 r., w związku z utrzymującym się światowym popytem na wieprzowinę, zwłaszcza ze strony krajów pozaunijnych, wzrost krajowej produkcji będzie prawdopodobnie kierowany na eksport. W efekcie, w ocenie analityków ARR, eksport produktów wieprzowiny w Polsce może być o około 5% większy niż w 2016 r.

W 2016 r. wzrost cen detalicznych wieprzowiny (o 1,5%), przy jednoczesnym spadku cen mięsa drobiowego o 2,3% oraz niższych cenach przetworów mlecznych, przyczyni się do zmniejszenia bilansowego spożycia wieprzowiny o około 1%, do 41 kg na jednego mieszkańca. Przewiduje się, że w 2017 r., wobec

poprawy sytuacji dochodowej ludności, konsumpcja tego mięsa ulegnie znaczącemu ograniczeniu, pomimo wyższego poziomu cen skupu wieprzowiny.

Przewiduje się, że do września 2017 r. ceny trzody chlewnej będą wykazywały tendencję wzrostową. Jednak ze względu na prognozowane zwiększenie krajowej produkcji i rosnącą konkurencję ze strony eksporterów tego mięsa, wzrost cen żywca wieprzowego w Polsce, w okresie letnim, nie będzie tak dynamiczny, jak w 2016 r. We wrześniu 2017 r. ceny prawdopodobnie będą zbliżone do relatywnie wysokich cen z września ub.r. Uwzględniając wahania sezonowe, Zespół Ekspertów prognozuje, że ceny skupu żywca wieprzowego mogą się kształtować na poziomie **5,10 - 5,50 zł/kg.**

Rynek wołowiny i cielęciny

W 2017 r. Komisja Europejska prognozuje wzrost unijnej produkcji wołowiny o około 1%, w porównaniu z 2016 r., co będzie wynikało m.in. z postępującej restrukturyzacji unijnego sektora mleczarskiego i kierowania dużej ilości krów i jałówek na ubój. Jednocześnie o 1% wzrośnie konsumpcja wołowiny w Unii Europejskiej.

W Polsce zmiany w pogłowiu pozwalają przewidywać, że w 2017 r. produkcja żywca wołowego będzie nieco większa niż w 2016 r. W 2017 r., w związku z przewidywanym dalszym wzrostem krajowej produkcji, przy konkurencyjnych cenach polskiej wołowiny na rynku unijnym oraz dobrej perspektywie lokuowania tego mięsa również w krajach pozaunijnych, eksport produktów wołowych i cielęcych z Polski może być większy niż w 2016 r.

Import wołowiny do Polski jest niewielki. W 2016 r. do kraju przywieziono 54 tys. ton asortymentu wołowego i cielęcego. Zwiększył się import zarówno mięsa, jak i żywca. W 2017 r. tendencja wzrostowa, w przywozie produktów wołowych i cielęcych, prawdopodobnie zostanie utrzymana.

W 2017 r. popyt zagraniczny na wołowinę, m.in. ze strony krajów pozaunijnych, w efekcie wzrost unijnego eksportu zarówno żywca, jak mięsa oraz zwiększenie konsumpcji wewnętrznej spowodują, że pomimo prze-

widywanego dalszego zwiększenia unijnej produkcji, ceny wołowiny w UE w 2017 r. prawdopodobnie będą stabilne. Wobec poprawy sytuacji dochodowej ludności, bilansowe spożycie wołowiny w 2016 r., w ocenie analityków ARR, mogło wzrosnąć do 1,4 kg na jednego mieszkańca (w 2015 r. 1,2 kg). Przewiduje się, że w 2017 r. konsumpcja mięsa wołowego będzie zbliżona do notowań w roku ubiegłym.

Z uwagi na duży udział eksportu w zagospodarowywaniu krajowej produkcji wołowiny i cielęciny, ceny żywca wołowego w Polsce są zależne od poziomu cen w UE oraz kursu euro. Zespół Ekspertów przewiduje, że do września 2017 r. krajowe ceny skupu żywca bydła ogółem, jak i bydła młodego mogą kształtować się na poziomie zbliżonym do notowań w analogicznych miesiącach 2016 r. I tak prognozuje się następujący poziom średnich cen skupu:

bydło ogółem	5,90 - 6,30 zł/kg,
młode bydło rzeźne	6,20 - 6,60 zł/kg.

Rynek drobiu

W 2017 r. przewidywany jest dalszy wzrost produkcji drobiu. Jednak uwzględniając utrzymujący się niski poziom cen i niewielką rentowność produkcji, przewiduje się, że tempo wzrostu ulegnie spowolnieniu do około 8 - 9%. W efekcie produkcja wyniesie 3,5 mln ton (2,5 mln npc.).

Wzrost sprzedaży na rynki zagraniczne w 2016 r. wynikał przede wszystkim z konkurencyjności cenowej i jakościowej polskiego drobiu, w odniesieniu do oferty pozostałych unijnych eksporterów.

W 2017 r. przyrost produkcji drobiu, podobnie jak w latach poprzednich, będzie kierowany głównie na rynki zagraniczne. Wzrost eksportu drobiu może ulec jednak spowolnieniu w stosunku do 2016 r. ze względu na przypadki grypy ptaków stwierdzone również w Polsce. Na rynku światowym dużą konkurencją dla polskiego drobiu mogą stanowić produkty pochodzące z Brazylii. Przewiduje się, że eksport drobiu może wzrosnąć o około 9% i zbliżyć się do poziomu 1,4 mln ton.

Relacje cen wraz z kulinarnymi zaletami mięsa drobiowego przyczyniły się do dalszego wzrostu spożycia tego gatunku mięsa w Polsce. W 2016 r., zgodnie

z szacunkiem IERiGŻ-PIB konsumpcja mięsa drobiowego w Polsce zwiększyła się o 1,4 kg, do 28,5 kg na mieszkańca. Do utrzymania wzrostowej tendencji w 2017 r. przyczyni się niski poziom cen detalicznych tego mięsa oraz jego konkurencyjność wobec mięsa czerwonego.

Zgodnie z oceną Zespołu Ekspertów, przewidziany w 2017 r. dalszy wzrost produkcji żywca drobiowego na rynku krajowym, przy ograniczonych możliwościach wzrostu eksportu, przyczyni się do utrzymania cen kurcząt brojlerów na względnie niskim poziomie - zbliżonym do notowanego w roku 2016. Czynnikiem ograniczającym spadek cen będzie rosnąca konsumpcja tego mięsa w Polsce oraz w innych krajach Unii Europejskiej.

Uwzględniając wahania sezonowe, Zespół Ekspertów prognozuje, że przeciętne ceny skupu kurcząt brojlerów we wrześniu mogą kształtować się na poziomie 3,40 - 3,60 zł/kg.

Rynek mleka

W Polsce, w pierwszym kwartale 2017 r. przewały spadki cen mleka, jednak ceny były znacząco wyższe niż w tym samym okresie 2016 r. W marcu br. krajowe podmioty skupujące surowiec płaciły przeciętnie 131,49 zł/hl (według GUS), o 24% więcej niż w marcu 2016 r.

IERiGŻ-PIB przewiduje, że w 2017 r., na skutek poprawy koniunktury na światowym rynku mleka, krajowe pogłowie krów będzie o 2% większe niż w 2016 r. W czerwcu 2017 r. stado krów mlecznych w Polsce może liczyć 2,19 mln sztuk, a w grudniu - 2,20 mln sztuk. Postępujący proces produkcji mleka oraz stopniowy wzrost wydajności krów mlecznych przyczyniają się do wzrostu produkcji mleka i jej towarowości. Ocenia się, że w 2017 r. produkcja mleka ogółem może być nieznacznie większa niż w 2016 r. i wynieść 12,9 mld litrów. Jednocześnie dostawy surowca do skupu mogą być o ponad 2% wyższe niż rok wcześniej i przekroczyć poziom 11 mld litrów.

W 2016 r., na skutek niższych niż rok wcześniej cen detalicznych artykułów mleczarskich oraz poprawy sytuacji dochodowej ludności, bilansowe spożycie mleka i jego przetworów według oceny IERiGŻ-PIB wzrosło o około 3% (o 6 litrów), do 219 litrów na mieszkańca. W 2017 r. przewidywana jest stabilizacja spożycia przetworów mleczarskich, która będzie efektem spodziewanego ożywienia eksportu i wyższych niż w 2016 r. cen detalicznych.

Zespół Ekspertów ocenia, że ceny skupu mleka w Polsce do trzeciego kwartału będą względnie stabilne, ale wyższe od niskich cen notowanych w analogicznych okresach 2016 r. We wrześniu ceny skupu mleka mogą być o około 14 - 23% wyższe niż rok wcześniej i kształtować się w granicach 128,00 - 137,00 zł/hl.

**Na podstawie materiałów ARR
opracował Tadeusz Plichta**